voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 25 juli 2022

Openbaar

Onderwerp	Vaststellen hemelwaterverordening Zwolle
Versienummer	1
Portefeuillehouder	Arjan Spaans
Informant	Patries van den Broek - Bredewold
Afdeling	Ruimtelijke Planvorming
Telefoon	(038) 498 2362
Email	P.van.den.Broek-Bredewold@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	6.4.3 We zorgen dat de ondergrond bijdraagt aan de ruimtelijke ontwikkeling van de stad en duurzaam waterbeheer en de energiepotentie maximaal wordt benut
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	Niet van toepassing
Bijlagen	Hemelwaterverordening Zwolle

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 gelet op artikel 10.32a Wet milieubeheer, de hemelwaterverordening 2022 Zwolle vast te stellen.

Datum 25 juli 2022

Toelichting op het voorstel

Inleiding

De gemeente heeft de zorg voor een doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater. Deze zorgplicht is vastgelegd in artikel 3.5 van de Waterwet. Op 29 november 2021 heeft uw raad het gemeentelijk rioleringsprogramma 2022-2026 (hierna GRP) vastgesteld, waarin de zorgplicht voor het hemelwater is uitgewerkt.

In het GRP is onder meer beschreven dat wij in de komende jaren te maken hebben met klimaatverandering, waarbij de kans op wateroverlast en/of droogte toeneemt. De gemiddelde temperatuur is in de afgelopen eeuw gestegen, de hoeveelheid en intensiteit van neerslag zijn toegenomen en zeer warme dagen komen vaker voor.

Deze veranderende omstandigheden zorgen ervoor dat we de leefomgeving en het watersysteem moeten aanpassen. Droogte gaan we tegen door water zo veel mogelijk vast te houden waar het valt. Grote hoeveelheden neerslag in korte tijd kunnen niet volledig ondergronds verwerkt worden, omdat het ondergrondse rioolstelsel een beperkte capaciteit heeft.
In eerste instantie gaan we uit van het realiseren van een leefbare en gezonde stad zonder regelgeving. Echter regelgeving is helpend om klimaatrobuust ontwikkelen te versnellen en een gelijk speelveld te creëren. Op dit moment worden regels over wateropvang vaak privaatrechtelijk vastgelegd. De gemeente heeft geen publiekrechtelijke verordening waarin wordt aangegeven dat hemelwater moet worden afgekoppeld in een infiltrerende hemelwaterberging met een noodoverloop naar het openbare systeem. Ook zijn er geen uniforme ontwerpeisen voor projectontwikkelaars. In de hemelwaterverordening hebben we dit nu voor de gehele stad geregeld, wat mooi aansluit bij de praktijk, waarin we al jaren een infiltratievoorziening voorschrijven.
De bevoegdheid om een dergelijke verordening op te stellen ligt vast in artikel 10.32a van de Wet milieubeheer.

Beoogd effect

De regels uit de hemelwaterverordening zijn helpend om klimaatrobuust ontwikkelen te versnellen en een gelijk speelveld te creëren. Tot nu toe was de praktijk om te komen tot privaatrechtelijke afspraken. De verordening geeft een eenduidig publiekrechtelijk kader. Daardoor wordt het nog beter mogelijk om wateroverlast of droogte te beperken.

Argumenten

1.1 De regels van de hemelwaterverordening vertalen de ambities en doelen die zowel in de omgevingsvisie “Mijn Zwolle van Morgen” als ook in het GRP zijn vastgelegd
In de omgevingsvisie is opgenomen dat Zwolle in 2050 klimaatbestendig zou moeten zijn. Wij werken aan vitale, solidaire, gezonde en duurzame stadsdelen. Juist de groei van Zwolle geeft ons de kans om die ambities te verwezenlijken. Het gebruik van hemelwater om de vraag naar water te reduceren draagt bij aan het sluiten van kringlopen en is daarmee een bijdrage aan een duurzame stad (circulariteit). Een goed watersysteem bevordert de kwaliteit van de fysieke leefomgeving en de gezondheid.

1.2 Hemelwater als maatregel tegen verdroging en hittestress
Het hemelwater wordt zoveel mogelijk op de plaats waar het valt verwerkt. In gebieden met een goed doorlatende ondergrond, bijvoorbeeld de zandgronden, wordt het hemelwater in de bodem geïnfiltreerd. Door de natuurlijke aanvulling van het grondwater, draagt dit positief bij aan verdroging. Wanneer hemelwater niet kan infiltreren, wordt het geborgen op een plek waar het niet tot overlast leidt. Dit kan door de aanleg van onder andere wadi's en vijvers. Dat levert bovendien kansen op om koele plekken te realiseren. De kwaliteit van de fysieke leefomgeving wordt daarmee verhoogd. Buiten de bebouwde kom wordt het hemelwater niet ingezameld via riolering, maar direct afgevoerd naar nabijgelegen oppervlaktewater of geïnfiltreerd in de bodem.

1.3 Verkrijgen van meer grip op de beheertaken en -kosten voor riolering
Door het hemelwater ter plaatse te bergen en te verwerken, wordt het hydraulisch functioneren van de (bestaande) riolering niet belast. Waardoor er geen aanpassingen nodig zijn in de bestaande infrastructuur om wateroverlast tegen te gaan. Omdat anders datzelfde hemelwater ook verpompt had moeten worden, worden (extra) pompstoringen vermeden en nemen de draaiuren van de pompen niet toe. Op deze wijze nemen de beheerkosten niet toe.

1.4 De hemelwaterverordening is gericht op nieuwe situaties met een verharding van 30 m2 of groter
De hemelwaterverordening zorgt voor een eenduidig publiekrechtelijk kader, - veel meer dan de privaatrechtelijke afspraken die wij tot nu toe maakten -, waarin regels rondom het opvangen en afvloeien van hemelwater, gericht op nieuwbouw of verbouw en of het aanleggen van nieuwe verhardingen, zijn vastgelegd. In die nieuwe situaties kunnen wij sturen op het voorkomen van wateroverlast die in het eigen gebied ontstaan of wordt afgewenteld op de omgeving. De afmeting van de (ver)nieuwbouw is zodanig gekozen dat met name de vergunningsvrije bouwwerken buiten de infiltratieplicht vallen. Op die vergunningvrije bouwwerken is immers weinig zicht en daarom vanuit een oogpunt van handhaafbaarheid niet wenselijk. Wij richten ons met name op de grotere (ver)nieuwbouw.

Er is bewust voor gekozen om de verordening te richten op nieuwe situaties en niet ook van toepassing te verklaren op bestaande situaties. Het afdwingen van de in de verordening opgenomen eisen in bestaande situaties past niet in de trits van stimuleren - faciliteren - afdwingen van eigenaren om hun eigendom zelf aan het veranderende klimaat aan te passen, zoals dat in het GRP is neergelegd. Op verschillende locaties zijn bewoners al aan de slag met het vergroten van de sponswerking. Een dwingend karakter doet afbreuk aan die samenwerking.

1.5 U kunt deze verordening alleen nog voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet vaststellen
Er is behoefte aan eenduidige regels rondom het lozen van hemelwater vanaf particulier terrein. Deze regels kunnen nu (nog) in een hemelwaterverordening worden vastgelegd. Het vaststellen van deze verordening staat in zoverre dan ook los van de – nog onzekere – komst van de Omgevingswet. Na de in werking treding van de Omgevingswet op 1 januari 2023, is uw raad niet langer bevoegd om een separate verordening vast te stellen voor regels rondom hemelwater na die datum. Dat komt omdat de regels over hemelwater na de inwerkingtreding van de Omgevingswet verplicht in het omgevingsplan moeten worden opgenomen. Er moeten dan andere procedures gevolgd worden die de vaststelling van de gewenste (eenduidige) regels meer complex maken.

Risico's
Wij voorzien geen risico's.

Datum 25 juli 2022

Financiën
De hemelwaterverordening heeft geen financiële consequenties. Beleid dat nu al wordt gevoerd, wordt juridisch beter geborgd. In de toekomst kan hierdoor beter gehandhaafd worden op de aanwezigheid van particuliere voorzieningen. Mocht dit leiden tot meer inzet van handhaving, worden de kosten hiervoor gedekt uit de rioolheffing.

Communicatie
De Wet elektronische publicaties verplicht ons om de hemelwaterverordening elektronisch bekend te maken in het Gemeenteblad. Dit is noodzakelijk wil de verordening in werking treden en rechtskracht verkrijgen.

Vervolg
Niet van toepassing.

Openbaarheid
ja

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer